

Β' επεισόδιο, 2η σκηνή: στίχοι 607-658 :

Η Ελένη αναγνωρίζει το Μενέλαο

ΣΤΟΧΟΙ:

1. Να επισημάνετε τα στοιχεία που οδηγούν στην πρώτη αναγνώριση και να την αξιολογήσετε από την άποψη της δραματικής τεχνικής.
2. Να σχολιάσετε τη στάση του Μενελάου απέναντι στην Ελένη και να επισημάνετε τα στοιχεία στα οποία στηρίζεται αυτή.
3. Να προσδιορίσετε τις συναισθηματικές μεταπτώσεις της Ελένης και τα αίτια που τις προκαλούν.
4. Να βρείτε τα στοιχεία που συνδέονται με την όψη του δράματος.

Ασέβεια, γυναίκες· μ' εμποδίζει
να πάω στο μνήμα αυτός και
πιάνοντάς με, στο βασιλιά γυρεύει
να με δώσει, για να με παντρευτεί
κι ας μην τον σέργω.

ΔΗΠΕΘΕ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ – ΔΗΠΕΘΕ ΑΓΡΙΝΙΟΥ,
καλοκαίρι 2013, σκηνοθεσία Βασίλης Νικολαΐδης

Β' επεισόδιο, 2η σκηνή: στίχοι 607-658 :

ΟΨΗ- Σκηνοθεσία:
Η σκηνή
χαρακτηρίζεται από
ζωηρή εξωτερική
δράση.

Τραγική ειρωνεία:
στ. 605-6, 611-4
Ο φόβος της για τον
ξένο , που είναι ο
άνδρας της
Στ.619 : νιώθει
ασφάλεια

MEN. Εσύ που **φοβισμένη ορμάς** απάνω
σου τάφου τα σκαλιά και στο βωμό του 3
μη φεύγεις, **στάσου** ως είδα τη θωριά σου,
σάστισα και βουβός έχω απομείνει.4 610

ΕΛΕ. Ασέβεια, γυναίκες **μ' εμποδίζει**
να πάω στο μνήμα αυτός **και πιάνοντάς με**,5
στο βασιλιά γυρεύει να με δώσει,
για να με παντρευτεί κι ας μην τον στέργω.

MEN. Δε βοηθάω κακούς ούτε είμαι κλέφτης. 615
ΕΛΕ. Όμως η **φορεσιά** σου έτσι σε δείχνει.6 «**είναι –φαίνεσθαι**»

MEN. **Στάσου**, μην τρέχεις πια και μην τρομάζεις.

ΕΛΕ. **Στέκομαι**, γιατί **αγγίζω** αυτό το μέρος.7

MEN. Ποια είσαι; Ποια γυναίκα βλέπω μπρος μου;

ΕΛΕ. Ρωτώ κι εγώ το ίδιο. Εσύ ποιος είσαι; 620

MEN. Τόσο πολύ να μοιάζει άλλη δεν είδα.

ΕΛΕ. Θεοί! Θεϊκό 'ναι να 'βρεις τους δικούς σου.

MEN. Είσαι Ελληνίδα ή ντόπια από εδώ γύρω;

ΕΛΕ. Ελληνίδα' εσύ ποιος είσαι; Πες μου.

MEN. Όμοια, απaráλλαχτη με την Ελένη! 625

ΕΛΕ. Κι εσύ με το Μενέλαο, τα 'χω χάσει.

MEN. Σωστά το δύστυχο μ' έχεις γνωρίσει.

ΕΛΕΟΣ

Η τραγικότητα της Ελένης :

στ.602-616:

Όταν αντιλαμβάνεται τον ξένο τρομοκρατείται πιστεύοντας ότι είναι σταλμένος από το Θεοκλύμενο.

Σε αυτό το συμπέρασμα βοηθάει

α) η αγριεμένη όψη του (605), β) η προσπάθειά του να την πιάσει(612). γ) η φορεσιά του(616),

Η στιχομυθία:

Εδώ η στιχομυθία **επιβραδύνει** την εξέλιξη του μύθου αντί να την επιταχύνει.

Στην αρχή οι σκέψεις τους είναι **παράλληλες** και δε συναντούνται πουθενά. Ρωτούν αλλά για απάντηση παίρνουν άλλη ερώτηση.

Τέλος αποκαλύπτεται ο Μενέλαος.

Και ο διάλογος μετά την αναγνώριση όχι μόνο επιβραδύνει την εξέλιξη της πλοκής αλλά οδηγεί και σε **αδιέξοδο**.

Η μόνη λύση είναι ένα θαύμα(=η εμφάνιση του αγγελιαφόρου στην επόμενη σκηνή).

Η σκηνή της αναγνώρισης – κριτική:

Αποτελεί ένα βήμα στην εξέλιξη και όχι την κορύφωσή του και ένα διανοητικό παιχνίδι , χωρίς ένταση και σύντομο.

Στάσου, μην
τρέχεις πια και
μην τρομάζεις.

Στέκομαι,
γιατί αγγίζω
αυτό το μέρος.

Μενέλαος (Αντώνης Καφετζόπουλος), Ελένη
(Πέμη Ζούνη), ΔΗΠΕΘΕ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ –
ΔΗΠΕΘΕ ΑΓΡΙΝΙΟΥ, καλοκαίρι 2013,
σκηνοθεσία Βασίλης Νικολαΐδης

Γυναίκα μου;
Σταμάτα, μη μ'
αγγίζεις.

Μετά από χρόνια
στη γυναίκα σου
ήρθες.

Μενέλιος (Αντώνης Καϊρετζόπουλος), Ελένη
(Πέμη Ζούνη), ΔΗΠΕΘΕ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ –
ΔΗΠΕΘΕ ΑΓΡΙΝΙΟΥ, καλοκαίρι 2013,
σκηνοθεσία Βασίλης Νικολαΐδης

ΟΨΗ:στ. 629:

Μετά την αναγνώριση προσπαθεί να τον αγκαλιάσει αλλά εκείνος απομακρύνεται.

Τραγική

ειρωνεία:στ. 635 ,643,647

ΟΨΗ στ. 651: Ο

Μεν. ξεφεύγει από τα χέρια της Ελένης και ετοιμάζεται να φύγει , ενώ αυτή προσπαθεί να τον συγκρατήσει.
στ.654: Οδύρεται

Τραγική

ειρωνεία:στ. 653

Η ευχή του Μ.

Η Επιβράδυνση :

Το «είδωλο» της Ελένης: Αποτελεί εμπόδιο για την αναγνώριση .

ΕΛΕ. Μετά από χρόνια στη γυναίκα σου ήρθες. **Η: χαρά**

MEN. Γυναίκα μου; **Σταμάτα, μη μ' αγγίζεις. Η: σύγχυση**

ΕΛΕ. **Που σου 'δωσε ο Τυνδάρεως, ο γονιός μου.** 630

MEN. Φαντάσματα αγαθά στείλε μου, Εκάτη.8 **«ε≠φ»**

ΕΛΕ. Συντρόφισσα δεν είμαι της Εκάτης.9.

MEN. Κι εγώ δεν έχω πάρει δυο γυναίκες. **Η: απορία, αμηχανία**

ΕΛΕ. Ποιας άλλης είσαι ομόκλινος κι αφέντης;

MEN. **Αυτής μες στη σπηλιά που ήρθε απ' την Τροία.** 635

ΕΛΕ. **Εμένα μοναχά γυναίκα σου έχεις.**

MEN. Σωστά δε βλέπω ή σάλεψεν ο νους μου;

ΕΛΕ. **Κοιτώντας με για την Ελένη δε με παίρνεις;**

MEN. **Μοιάζετε στη θωριά, μα ολότελα όχι.**10 **«ε≠φ»**

ΕΛΕ. Δε με γνωρίζεις; Σκέψου, τι άλλο λείπει; 640

MEN. **Της μοιάζεις**· τούτο βέβαια δεν τ' αρνιέμαι.

ΕΛΕ. Τα μάτια σου θα σου το φανερώσουν.

MEN. Μα έχω άλλη γυναίκα, εδώ χαλάει.

ΕΛΕ. **Στην Τροία πήγε μόνο το είδωλό μου.**

MEN. Ίσκιους που δείχνουν ζωντανοί ποιος φτιάχνει; 645

ΕΛΕ. Ο αιθέρας, που το ταίρι σου έχει πλάσει.

MEN. Απίστευτα όσα λες· θεός ο πλάστης;

ΕΛΕ. Έργο της Ήρας, να μη μ' έχει ο Πάρης.

MEN. Μα σύγκαιρα στην Τροία κι εδώ πώς ήσουν;

ΕΛΕ. Τ' όνομα ολούθε πάει, όχι το σώμα. **«ε≠φ»** 650

MEN. **Άσε με,** με περίσσιους ήρθα πόνους.

ΕΛΕ. Μ' αφήνεις, για να φύγεις μ' έναν ίσκιο;

MEN. **Να χαίρεσαι που μοιάζεις στην Ελένη.** **«ε≠φ»**

ΕΛΕ. Άα! μόλις βρήκα τον άντρα μου, τον χάνω. **Η: απόγνωση**

MEN. **Της Τροίας τους μόχθους, όχι εσέ, πιστεύω.**11 55

ΕΛΕ. Αχ! πιότερο από με δυστυχισμένη δε βρίσκεται·

μ' αφήνουν οι δικοί μου¹² κι ούτε στους Έλληνες θα πάω

και στην Ελλάδα

Τα επιχειρήματα- αποδείξεις της Ελένης:

α) κόρη Τυνδάρεω(630),

β) η μοναδική γυναίκα του,(636)

γ) ήδη και ο ίδιος αναγνωρίζει την ομοιότητά της με την Ελένη(638+641),

δ) το είδωλο ήταν στην Τροία (στ. 645 -652).

Στ. 629-58: Η δυσπιστία του Μενέλαου:

Οφείλεται :α) στο ότι ήδη ο ίδιος κρατά την Ελένη μέσα σε μια σπηλιά(635),β) στο γεγονός ότι η

ομοιότητα δεν είναι τόσο πειστική(639).γ) στο ότι δε θέλει να δεχτεί (στ. 655) ότι η γυναίκα που εξαιτίας έγιναν τόσα στην Τροία , είναι ένα είδωλο

ΕΛΕΟΣ Η τραγικότητα της Ελένης :

Η αναγνώριση ανανεώνει την **ευτυχία** της αλλά η άρνησή του να τη δεχτεί ως την πραγματική του γυναίκα και η πρόθεσή του να την εγκαταλείψει την οδηγούν στην υπέρτατη **δυστυχία**

Η τραγικότητα του Μεν.:

-Ενώ όλη του τη ζωή πάλεψε να πάρει πίσω την Ελένη, τώρα που τη βρήκε δεν την αναγνωρίζει και την εγκαταλείπει , γιατί δε θέλει να δεχτεί την ιδέα του ειδώλου δηλαδή ότι μέχρι τώρα ζούσε σε μια ψευδαίσθηση.

ΔΙΑΝΟΙΑ Στ. 650:

« το όνομα ολούθε πάει , όχι το σώμα''

Επαναλαμβάνεται το βασικό μοτίβο της τραγωδίας: η αντίθεση ανάμεσα στο είναι και φαίνεσθαι , μόνο που εδώ η αντίθεση εστιάζεται στο όνομα και στο σώμα.

Το σώμα είναι ο εαυτός μας , όπως εμείς τον αντιλαμβανόμαστε.

Το όνομα είναι ο εαυτός μας όπως οι άλλοι τον αντιλαμβάνονται - η φήμη που όμως αποτελεί πλασματική εικόνα της προσωπικότητά μας, αφού οι άλλοι δε μας γνωρίζουν σε βάθος.

Ο Ευριπίδης , παρουσιάζοντας εδώ το διυπόστατο της ανθρώπινης προσωπικότητας , προτρέπει τους θεατές να είναι πάντα υποφιασμένοι απέναντι στις φήμες.

Αχ! πióτερο από με δυστυχισμένη
δε βρίσκειται· μ' αφήνουν οι δικοί μου κι ούτε
στους Έλληνες θα πάω και στην Ελλάδα.

Ελένη (Πέμη Ζούνη), ΔΗΠΕΘΕ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ΔΗΠΕΘΕ ΑΓΡΙΝΙΟΥ, καλοκαίρι 2013,
σκηνοθεσία Βασίλης Νικολαΐδης

Τι συναισθήματα βιώνει η Ελένη στη συγκεκριμένη σκηνή ;
Μπορείτε να τα απεικονίσετε σε μια γραφική παράσταση;

Συναισθήματα Ελένης	601	602-616	617-628	629-653	656-658
Χαρά					
Έκπληξη					
Φόβος					
Απόγνωση					

Ο Μενέλαος παραμένει βραδύνους, αφελής , κατώτερος των περιστάσεων και ισχυρογνώμων . Μπορείτε να τον δικαιολογήσετε;

Τους μόχθους της Τροίας
,όχι εσέ πιστεύω

Δηλώνει στο στ. 655
«τους μόχθους της Τροίας όχι
εσέ πιστεύω» .
Δεν μπορεί να αποδεχτεί ότι ο
πόλεμος έγινε για έναν
«ίσκιο»,ήταν μάταιος
όλος ο αγώνας του .

Μ' αφήνεις,
για να
φύγεις μ'
έναν ίσκιο;